

Odporúčania a akčný plán ohľadom sociálneho dialógu v EÚ 13 a kandidátskych krajinách

Dátum: 30. október 2014

Ilaria Savoini
vyšší poradca pre sociálne veci
tel.: +32 2 737 05 82
savoini@eurocommerce.eu

Laila Castaldo
komisár pre politiku – UNI Europa
tel.: +32 2 235 08 68
laila.castaldo@uniglobalunion.com

Všeobecné informácie

Implementácia činností budovania kapacít zameraných na zvýšenie a zlepšenie účasti sociálnych partnerov z EÚ 13 a kandidátskych krajín na európskych odvetvových sociálnych dialógoch, aktivitách a projektoch je už niekoľko rokov prioritou EuroCommerce a UNI Europa Commerce. Presnejšie povedané, činnosti v tejto oblasti sú zamerané na rozvoj a posilnenie partnerstva a vzájomnej dôvery medzi organizáciami sociálnych partnerov, ktorí sú zapojení do európskeho sociálneho dialógu a/alebo do iných činností EÚ, najmä pre tých, ktorí sa začali zúčastňovať len nedávno, alebo doteraz neboli zapojení.

Východiskové body pre spoločné aktivity by sme mohli zhrnúť v týchto dvoch bodoch:

- **Obmedzená účasť sociálnych partnerov** z nových členských štátov v EURÓPSKOM ODVETVOVOM SOCIÁLNO M DIALÓGU, čo je spôsobené slabými stránkami na národnej úrovni
- Potreba **novej kultúry sociálneho dialógu u nových členských štátov EÚ a kandidátskych krajín**, budujúc tak vzájomnú dôveru a odhodlanie sociálnych partnerov spoločne navrhnúť a implementovať program pre sociálny dialóg o otázkach spoločného záujmu v danom odvetví na úrovni národnej aj EÚ.

S ohľadom na tieto ciele zaviedli v roku 2011 samostatné projekty budovania kapacít v spolupráci s Výcvikovým strediskom Medzinárodného úradu práce (ITC-ILO). Začiatkom roka 2014 dokončili spoločný projekt pod názvom „Podpora budovania kapacít a zlepšenie sociálneho dialógu v komerčnom sektore pre organizácie sociálnych partnerov a členov v nových členských štátoch a kandidátskych krajinách“. Táto činnosť pozostávala zo štyroch regionálnych seminárov a záverečnej konferencie, ktoré sa konali vo februári 2014 a zúčastnilo sa ich 54 účastníkov a odborníkov.

Ďalej by EuroCommerce a UNI Europa Commerce chceli zhrnúť závery ich nedávnych činností v nových členských štátoch EÚ a kandidátskych krajinách, dohodnúť sa na spoločných odporúčaní a vymedziť spoločné nadväzné kroky, ktoré majú byť uvedené ako priority pre budúce činnosti a spoluprácu v tejto oblasti.

1. Závery a odporúčania projektu

Počas záverečnej konferencie projektu budovania kapacít boli vyvedené tieto hlavné závery:

- Národné vlády by mali chrániť, podporovať a uľahčovať sociálny dialóg na všetkých úrovniach; posilniť zásady participatívnej demokracie a budovať konsenzus o sociálnych a ekonomických otázkach
- Tripartitný sociálny dialóg vyžaduje konsolidáciu národných tripartitných orgánov (hospodárskych a sociálnych rád alebo ich ekvivalentov) pridaním obsahu a zvýšením moci existujúcich inštitucionálnych foriem
- Sociálni partneri v komerčnom sektore by mali zohrávať poradnú úlohu voči svojim národným vládam a parlamentom, a mali by byť zapojení do legislatívneho procesu prostredníctvom konzultácií, mali by predkladať odporúčania vládam, a tým sa podieľať na rozhodovacom procese ekonomickej a sociálnej politiky krajiny.
- Je potrebné vykonať výskum, prieskumy, zhromažďovať údaje, a pokiaľ je to možné, navrhnúť spoločnú analýzu ohľadom menej konsenzuálnych problémov s konkrétnym dopadom na komerčný sektor
- Tam, kde je to možné, by sociálni partneri mali zriadiť výbory pre odvetvový sociálny dialóg pre obchod na národnej úrovni; zvýšiť rokovanie v sektore a rozsah rokovaní s cieľom zlepšiť štandardy odvetví v obchode. Politická vôľa a budovanie dôvery medzi sociálnymi partnermi by sa mali všeobecne zlepšiť na všetkých úrovniach (v spoločnostiach, národnej i sektorovej, ak je to relevantné).
- Národní sociálni partneri by mali veriť v sociálny dialóg ako prostriedok dosiahnutia výsledkov v prospech obchodu a pracovníkov v komerčnom sektore. Rozmanitosť systémov priemyselných vzťahov v EÚ 13 a kandidátskych krajinách uznané a zohľadnené v pracovnom programe Európsky sociálny dialóg, aby sa umožnilo týmto krajinám lepšie podieľať na ESD, ako aj implementovať výsledky na národnej úrovni.

2. Odporúčania sociálnych partnerov pre EÚ 13 a kandidátske krajiny

Ďalej k záverom vyššie uvedených projektov Európski sociálni partneri odporúčajú svojim členom:

- zvýšiť reprezentatívnosť, posilniť členskú základňu ako na strane zamestnávateľov tak aj odborovej organizácie, najmä posilnením organizácií sociálnych partnerov na úrovni sektoru a ich záväzok rokovať kolektívne; ak je to možné, zvýšiť počet profesionálnych zamestnancov na plný úväzok, vrátane tých, ktorí plynule hovoria cudzími jazykmi
- zaviesť ďalšie výskumy a expertízy uľahčením prístupu k EÚ/národným a regionálnym fondom v spolupráci s vysokými školami, úradmi práce a pod.
- zlepšiť komunikáciu, zdieľanie znalostí a rozširovanie informácií na všetkých úrovniach od zamestnancov a odborových organizácií
- realizovať systematické vzdelávanie manažérov / zástupcov odborových organizácií v oblasti otázok týkajúcich sa EÚ, vrátane politiky EÚ s dopadom na komerčný sektor a financovanie EÚ, ktoré je relevantné pre sociálnych partnerov
- maximalizovať výhody plynúce z medzinárodnej spolupráce a predovšetkým sa zúčastňovať odvetvových sociálnych dialógov na európskej úrovni, a tým podporovať ďalší rast a efektivitu
- prijať proaktívny prístup a spoločnú iniciatívu voči svojim vládam za relevantné
- prediskutovať reformy pracovného práva v spoločných konzultáciách a usilovať sa o zvýšenie právnej istoty a zlepšenie pracovného práva apelovaním na národné vlády
- propagovať a podporovať sociálny dialóg a kolektívne rokovania ako prostriedky na zlepšenie kvality zamestnanosti v komerčnom sektore
- posilniť rolu UNI Europa a EuroCommerce ako uznávaných sociálnych partnerov na úrovni EÚ a ich reprezentatívnosť u nových členských štátov a kandidátskych krajín.

3. Kroky, ktoré musia európski sociálni partneri podniknúť, aby podporili svoje členské organizácie v EÚ 13 a kandidátskych krajinách

EuroCommerce a Uni Europa budú:

Spoločné lobovania a podpora lobistických aktivít členov UNI Europa a EuroCommerce

- Organizovať ciele stretnutia s novozvolenými poslancami Európskeho parlamentu EÚ 13, v konzultácii a po predchádzajúcom prerokovaní organizáciami členov UNI Europa a EuroCommerce pomôcť im uvedomiť si dôležitosť sociálneho dialógu v komerčnom sektore ako na národnej úrovni tak aj na úrovni EÚ a zvýšiť povedomie o problémoch súvisiacich s obchodom;
- Podporovať kroky národných sociálnych partnerov voči ich vládam spoločnými listami ako relevantného spôsobu, ako zabezpečiť, aby boli sociálni partneri zapojení do otázok ako napr.: pracovnoprávne reformy, zavádzanie nových zákonov alebo revízia existujúcich právnych predpisov s dopadom na komerčný sektor (o ktorých sa rozhodne individuálnym prístupom k jednotlivým prípadom);

Podpora odvetvového sociálneho dialógu EÚ

- Spoločne monitorovať a podporovať účasť zástupcov EÚ 13 v činnostiach odvetvového sociálneho dialógu pre obchod, čo najviac pritom berúc do úvahy a hľadajúc riešenia pre technické a organizačné problémy, ktoré by sa mohli objaviť;
- Podporovať účasť členov EÚ 13 a kandidatúru do globálnych odvetvových aktivít organizovaných ILO;
- Spoločne podporovať a monitorovať implementáciu výsledkov sociálneho dialógu v EÚ 13;

Podpora financovania a odborných znalostí EÚ

- Poskytovať im poradenstvo, odborníkov a odborné znalosti, ktoré im umožnia predložiť spoločné alebo samostatné projektové činnosti, ktoré majú byť zavedené do praxe s finančnou podporou Európskej komisie: Európsky sociálny fond, rozpočtové položky pre Pracovnoprávne vzťahy a Sociálny dialóg, iné finančné nástroje EÚ, atď.;

- Implementovať v blízkej budúcnosti výskumný projekt zameraný na zber údajov a dôkazov ohľadom pracovnoprávných vzťahov a sociálneho dialógu v komerčnom sektore na všetkých úrovniach, vrátane niektorých prípadov s dobrými praktickými skúsenosťami s finančnou podporou Európskej komisie;

Uľahčenie stretnutí / okrúhlych stolov a výmeny na národnej úrovni

- Usporiadať pre svojich členov v EÚ a kandidátske krajiny špecifické a na mieru šité aktivity v úzkej spolupráci s organizáciami príslušných krajín. Formát týchto aktivít bude prispôbenný podľa špecifickosti národných situácií a ak to bude relevantné, bude obsahovať tripartitné aktivity;
- Žiadať Komisiu o poskytnutie pomoci (vzdelávacie činnosti, finančné prostriedky na konkrétne projekty, atď.) vládam krajín, ktoré čelia veľkým problémom pri realizácii sociálneho acquis EÚ;
- Ak je spolupráca sociálnych partnerov na národnej odvetvovej úrovni ťažká alebo neexistuje kvôli špecifikám národných systémov pracovnoprávných vzťahov, európski sociálni partneri budú podporovať a uľahčovať ich účasť v ich tematických projektoch financovaných EÚ (rady pre odborné zručnosti, zamestnávanie mladých ľudí, zdravie a bezpečnosť na pracovisku) a odporúčať im, aby zvyšovali povedomie o týchto otázkach vo svojich krajinách. Sociálny dialóg je vo vlastníctve národných strán v krajinách, a preto doň európski sociálni partneri nemôžu zasahovať. Európski sociálni partneri môžu, na základe žiadosti jednej zo strán na národnej úrovni, byť nápomocní v budovaní kapacít pre sociálny dialóg, ak takýto systém ešte neexistuje alebo potrebuje počiatočnú podporu;
- Pokiaľ je to možné, pokračovať v zasadzovaní sa o slobodu združovania, sociálneho dialógu a podporovania systémov kolektívneho vyjednávania účasťou na národných podujatiach a konferenciách organizovaných sociálnymi partnermi;
- Napomáhať bilaterálnym výmenám a spolupráci medzi odborními a zástupcami zamestnávateľov z radov členských organizácií UNI Europa a EuroCommerce.

4. Šírenie, monitorovanie a sledovanie

- Kópia tohto textu bude zaslaná rôznym útvarom Komisií, poslancom Európskeho parlamentu, vládam a sociálnym partnerom v krajinách EÚ 13 a kandidátskych krajinách.
- Sociálni partneri príslušných krajín sú požiadaní, aby podporovali šírenie tohto textu na lokálnej úrovni i úrovni svojej spoločnosti.
- Sociálni partneri budú tieto odporúčania hodnotiť počas Plenárneho zasadnutia sociálneho dialógu prostredníctvom osobitného dotazníka zaslaného príslušným krajinám v stanovenom termíne s cieľom posúdiť, a ak je to nutné, tak prispôbiť spoločné akcie skutočným potrebám členských organizácií.
- Tento text bude znovu posúdený a prípadne zhodnotený na konci roka 2015.
- Sociálni partneri budú tento text brať do úvahy pri vypracovávaní svojho ďalšieho pracovného programu.